

נייר עמדה – ארגון הפרקליטים

כידוע, לפני פחות משנה החלה לפעול נציבות הביקורת הידועה בשם "הנבתי" אשר, בין היתר, משמשת כמנגנון להגשת תלונות אישיות נגד פרקליטים. ההחלטה להקימה במתכונת זו, שהתקבלה על ידי היועץ המשפטי לממשלה ושרת המשפטים, ציפי ליבני, במסמך קצר, עומדת בבסיס המאבק שאנו מנהלים, מיום הקמתה. נפרט בקצרה את הכשלים בהקמתו ואת תוצאותיו - פגיעה יומיומית בפרקליט הבודד וביכולתו להגן על הציבור ולהלחם בפשיעה:

1. הפרקליטים אינם מתנגדים לביקורת פרטנית. כמו כל עובד מדינה וכמו כל עורך דין חשוב והכרחי שגם פרקליט יהיה מבוקר ומפוקח. אין מחלוקת בעניין זה. אלא שכבר היום וללא המנגנון החדש, הפרקליטים מבוקרים יותר מכל עובד מדינה ויותר מכל עורך דין אחר. מי מהציבור שמעוניין בהגשת תלונה אישית נגד פרקליט יכול היה אז וגם יכול היום לפנות למשטרת ישראל, ליחידת המשמעת בנציבות שירות המדינה, לנציב תלונות הציבור, למבקר המדינה, למבקר הפנימי של משרד המשפטים, לוועדות האתיקה בלשכת עורכי הדין, לשר המשפטים, ליועץ המשפטי לממשלה, לפרקליט המדינה ולממונים הישירים המפקחים ואחרים על עבודתו של הפרקליט וככל שמדובר בתלונה הנוגעת להתנהלות בהליך משפטי אף לשופט הדן בתיק.

נתונים שיש בידינו כמו גם בחינה שנערכה מלמדים כי גופים אלה הינם אפקטיביים ובמקרים המתאימים הוסקו מסקנות אישיות. נתונים אלה אף מלמדים כי היקף התלונות נגד פרקליטים הינו נמוך ביחס לעובדי ציבור אחרים. כך למשל, בדוחות שמוציא מידי שנה נציב תלונות הציבור המברר תלונות המוגשות כנגד כלל עובדי המדינה וגופים ציבוריים עולה, כי מספר התלונות שהוגשו נגד הפרקליטות והיקף התלונות המוצדקות הינו בשיעור נמוך אף ביחס ליתר משרדי הממשלה (כ- 140 תלונות מתוך כ- 3,800 ומתוכן נמצאו בשנת 2013 - 7 תלונות מוצדקות בלבד ואף אלה נגעו בעיקרן להיבטים מערכתיים).

2. עובר להקמת הגוף הוקם צוות מקצועי של משפטיים בכירים אשר מינת היועץ המשפטי לממשלה. צוות זה קבע, פה אחד, כי נוכח ריבוי גופי הביקורת הקיימים ביחס לפרקליטים, המהווים מארג צפוף של ביקורת ונוכח הסכנה, כי תלונות מהציבור עלולות לשמש ככלי לניגוח הפרקליט ולהחליש את הפרקליט הבודד ואת יכולת עמידתו, אין מקום להקים גוף ביקורת ייעודי אשר יקבל תלונות מהציבור. הגוף החדש הוקם בהתעלם ממסקנות חשובות אלה.

3. מנגנוני הפיקוח הקיימים מוסדרים בדין בעוד שמנגנון הביקורת החדש הינו גוף חסר גבולות וחסר הסדרה וכאשר הוא פועל במקום שהם הוסמכו על פי דין לפעול קיים שיבוש מערכות ופגיעה בפרקליט - לכל אחד ממנגנוני הביקורת הקיימים הוענקו סמכויות ברורות כמו גם אמצעים וההגנות שיוענקו מפניהם ובמרבית המקרים אף אלה הוגדרו כסמכות בלעדית שלא יכולה להתבצע על ידי אחרים. נפרט בקצרה מנגנונים אלה:

חשדות פליליים: צריכים וחייבים להיחקר על ידי המשטרה היא הגורם המוסמך לפי הוראות הדין ולה יש את הסמכויות, האמצעים ופעולתה מוסדרת גם בהגנות חשובות לחשודים.

חשדות לעבירות משמעותיות: כללי המשמעת מוסדרים בדין. על תחום זה אחראית באופן בלעדי יחידת המשמעת בנציבות שירות המדינה. למשרד עצמו, סמכויות לצעדים משמעותיים כמו גם הליכים לפיטורי העובד עקב "אי התאמה".

חשדות לעבירות אתיות: ועדות האתיקה בלשכת עורכי הדין הינן הכתובת החוקית ולגישתנו הבלעדית לקבלת תלונות של עורכי דין על התנהלות בבתי המשפט, בניהול התיק ויחסיו של עורך הדין עם הצד שכנגד. זאת ללא קשר לבקשות שמפנים עורכי הדין לשופטים עצמם אשר נדרשים להכריע במחלוקות, בין היתר בנוגע להתנהלות עורך הדין שמולם.

יאם נושא התלונה הוא מעשה - לרבות מחול או פיגור בעשייה - המוגע במישרין במתלונן או מוגע ממנו במישרין טובת הנאה, ואם המעשה נעשה בניגוד לחוק או ללא סמכות חוקית או שלא לפי סדרי מינהל תקין, או שיש בו משום נוקשות יתרה או אי-צדק בולט - נציב תלונות הציבור במבקר המדינה הוא הגורם המוסמך כדין לברר תלונה פרטנית כנגד עובד ציבור. לנציב תלונות הציבור מסורת רבת שנים של ביקורת על פי סטנדרטים אחידים והוא איננו מתפס כ"כלי ניגוח".

בעיות בתפקודו של הפרקליט - הפרקליטים הרי עובדים במערכת היררכית ובמסגרת כזו חלק בסיסי באחריות המנהל היא לבצע בקרה ופיקוח על עבודת הכפופים לו הן "בזמן אמת" והן בדיעבד. מנהל הוא זה שמקצה את המשימות והמשאבים, נותן את ההנחיות לביצוע המשימות וכחלק משרשרת זו, אחריותו גם לברר תלונות שמתקבלות מגורמים שונים. זהו חלק משמעותי בעבודתו של מנהל ולא ניתן להעבירה לגורם חיצוני. שכן, רק לגורם זה הסתכלות רחבה על מכלול ההתנהלות של העובד וראיה נכונה של מורכבות ההליכים המתנהלים. בשונה מתלונה לנב"מ המטילה זרקור על ארוע נקודתי, במנותק מיתר מאפייניו של אותו עובד ושל מכלול משימותיו כמו העומס המוטל עליו. למנהל הישיר והעקיף יש גם כלים חשובים ומידתיים לטיפול ולהסקת מסקנות בקשר להתנהלותו של העובד וגם בקשר לתלונה המוגשת נגדו ולא בכדי סברו חברי הצוות המקצועי שמבין כלל מנגנוני הביקורת הקיימים הבקרה של המנהלים הינה האפקטיבית והחשובה ביותר.

בנסיבות אלה, כשמנגנוני הביקורת המוסמכים הקיימים מכסים את מגוון התלונות האפשריות, לרוב אף באופן בלעדי, לא ניתן להוסיף להם מנגנון ביקורת נוסף. התנהלותו של גוף נוסף, שאין לו גבולות מוסדרים ופעולתו בתוך תחומו של מנגנון ביקורת מוסדר אחר תביא לשיבוש פעולתם של הגורמים המוסדרים, תגרום לכפל ביקורת ומכאן גם ל"אפקט מצנן" ולהרתעת יתר ותמנע הגנות בסיסיות והכרחיות שמוענקות בכל אחד מגופי הביקורת האחרים.

בהקשרה של סוגיה זו ברור עוד יותר מדוע ההשוואה שעושים, לא אחת, לנציבות הביקורת על השופטים איננה נכונה. שכן לגבי השופטים לא מתקיימים כל מנגנוני הביקורת הרבים הקיימים על הפרקליטים ובכללם הליך הבקרה ההיררכי של פיקוח על התנהלות יומיומית מצד הממונים הישירים והעקיפים, מנגנון הביקורת של מבקר המדינה ונציב תלונות הציבור ומנגנון הביקורת בוועדות האתיקה בלשכת עורכי הדין, כמו גם הוראות התקשי"ר ויחידת המשמעת בנציבות שירות המדינה. בנוסף, לשופטים ניתנו הגנות חשובות ומשמעותיות שהוסדרו כדין, כמו חסינות מוחלטת מתביעה אזרחית, שאינן מתקיימות בענייננו.

4. הפרקליטים הינם עובדים מסורים ואיכותיים שרואים בעבודתם שליחות של ממש. שליחות בהגנה על הציבור מפני פשיעה ובהגנה על האינטרס הציבורי. צריך לחזק את יכולתו של הפרקליט הבודד לעשות את מלאכתו. מלאכה שנעשית לרוב בתנאים לא פשוטים, בעומסים בלתי אפשריים, מול סוללה של עורכי דין ולעתים בסיכון אישי. יפים דבריו של הצוות המקצועי בדוח שהגיש, כי: **"פעילות התביעה מלווה באופן אינהרנטי בפגיעה באדם שכנגדו היא מכוונת. פעמים רבות, אצל אותו אדם הרואה את עצמו נפגע מפעילות התביעה קיימת מוטיבציה לעשות ככל יכולתו על מנת "לנצח" במאבק, וזאת בין היתר, כאמצעות ניסיון להסיט המאבק מעניינו ומעשיו אל עבר הפרקליט ומעולתו. במציאות זו, כאשר פעמים רבות קיימת מוטיבציה ונוקטות יוזמות של ממש לנגח את הפרקליטות ואת הפרקליט הבודד, ועל מנת שלא לפגוע ביכולתה של הפרקליטות לבצע את תפקידה, יש להיזהר כפל כפליים שעה ששוקלים אנו את מידת הכשרתם של כלים מנהליים נוספים לאלה הרבים שקיימים, שיועמדו לרשות הנאשמים ושלוחותיהם. בתוך כך, יש לוודא כי התועלת ככל מהלך שניזום להקמת גוף ביקורת חדש על התביעה תגבר על הסיכון הנשקף ממנו, וכי לא "נצא מקללים" בהקמת גוף שכזה, שישמש בעיקר ככלי במאבק נגד הפרקליטות"**.

הקמת גוף ביקורת נוסף בהיקף של 24 תקנים לפחות עומד בסתירה למטרה חשובה זו. יודגש, כי היקף המשאבים חייב להיגזר הן ממידת ההרתעה שרוצים, אם בכלל, להקים על הפרקליט הבודד והן מהמידת המקסימאלית שיכולים הפרקליטים "לספוג" מבלי שזו תשבש ותעכב את עבודתם. ובפרט כשיש עליהם כבר מספר רב של מנגנוני ביקורת נוספים. אם פרקליטה שסיימה לטפל בתיק פלילי כנגד ראש ארגון פשיעה ואף אויימה על ידו צריכה בסיומו של התיק לקבל תלונה עבת כרס לגבי ניהולו השוטף של התיק, הרי שמעבר לפגיעה המוראלית בעצם הפיכתה ממאשימה לנאשמת ובהחלשתה, עליה להקדיש זמן רב לתשובה לתלונה זו, זאת במקום לטפל בתיקים עצמם, כאשר העומסים הינם עצומים. הציבור מצפה, ובצדק, שנטפל ביעילות ובמהירות בתיקים כגון רצח, אונס, שוד אלימות ועבירות רכוש ובכך יש להתמקד.

5. אין שום הגיון בביקורת אישית על הפרקליט – השלוח במקום על ראשי המערכת – שולחיו של הפרקליט, המקבלים את ההחלטות המשמעותיות, מנחים וקובעים את המדיניות לפיה פועל הפרקליט הבודד. זו היתה מסקנת הצוות המצומצם שקבע כי: **"מהנתונים האמפיריים שהובאו בפני הצוות, עולה כי התחום היחיד שבו יש צורך אמיתי בשיפור הביקורת הקיימת הוא תחום הביקורת על קיומה ויישומה של מדיניות רוחבית בתביעה..."**.

במסגרת מסמך ההקמה של הגוף נקבעה חסינות ליועץ המשפטי לממשלה ומשנקבע כי רק הליטיגטורים – אלה שמופיעים בבתי המשפט – כפופים לביקורת, הרי שפטורים מביקורת פרטנית גם המשנים ליועץ המשפטי לממשלה ואנשיהם. הלכה למעשה גם ראשי המערכת בפרקליטות חסינים מביקורת. התוצאה היא אבסורדית ממש – היועץ המשפטי לממשלה ומשניו - פטורים. ראשי המערכת בפרקליטות פטורים אף הם שכן ביכולתם לדפוק על דלתו של היועץ בכל עת ולקבל אישור מפורש והסכמה לפעולה שביקשו לנקוט וכך לחסות בכנפיה של החסינות. מי נותרו? הפרקליטים הזוטרים: השייג שנשלח על ידי ראשי המערכת למשימה הקשה בהתמודדות לא פשוטה עם ארגוני פשיעה ועבריינים ועם סוללת עורכי הדין בתנאי עומס בלתי

סבירים. הש"ג שמיישם את הוראות והנחיות הממונים עליו – הוא זה שלבסוף גם מבקר על ידי הגוף החדש!

בדרך הזו תנסה תשומת הלב ממי שקובע את המדיניות ואת ההנחיות ומחליט בתיקים הרגישים והחשובים לציבור. הרי גם אלה שביקשו את גוף הביקורת החדש לא העלו על דעתם כי מה שיתפס "ברשתה" הוא "שאלה בחקירה נגדית" או "התנגדות לשאלה" או "בקשה נוספת להארכת מועד להגשת כתב הגנה"! מה תהא התועלת בבחינת התנהלותו של הפרקליט הזוטר שלא אחראי לקבל החלטות בתיקים מורכבים ורגישים לציבור? האם יש בסיס לקביעה כי דווקא השולח יהיה פטור מביקורת זו בעוד ששלוחו הוא שנושא בה, על אף שרבות מפעולותיו והחלטותיו מקורן דווקא בשולח ובהנחיותיו?

6. סכנת הפגיעה בפרקליטים ובמלחמתם בפשיעה הולכת ומתממשת – נסיון השנה האחרונה - כבר במהלך החודשים הראשונים לפעילותו של הנב"מ במהלכם מוגשות תלונות מהציבור, הצטבר נסיון המלמד יותר מכל כי יש בסיס מוצק לחשש כי "פתיחת ומיסוד המסלול החדש" "המזמין" תלונות כנגד פרקליטים מהווה סיכון עצום שעלול לפגוע בעצמאות התביעה ובנחישותו של הפרקליט בנהלו המאבקים עם יריבים באולמות בני המשפט". אנו רואים לנגד עינינו כיצד נעשה שימוש בגוף זה, אם באמצעות הגשת תלונות ואם באמצעות איומים על הכוונה להגישן, על מנת להחליש ולהרתיע את הפרקליטים וזאת בכל עניין הנוגע לעבודתנו. בכלל זה בנוגע לאופן ניסוח תצהיר בתיק אזרחי, צירוף או אי צירוף מסמך לתשובת המדינה בתיק, שאלות הנשאלות בחקירה נגדית או התנגדויות לשאלות ועמידת פרקליטים על עקרונות חשובים במהלך משא ומתן לפשרה, טענה לניהול חקירה עם "עניינים חודרניים" וכיו"ב.

מצ"ב מכתב ששלחנו ליועץ המשפטי לממשלה המפרט חלק מהאיומים שהושמעו כלפי פרקליטים

תפקיד הליטיגטור אינו פשוט. תפקיד הליטיגטור בתת תקינה ובמשאבים חסרים מול סוללה של עורכי דין ובעימות יומיומי עימם הוא מורכב שבעתיים. כאשר הליטיגטור צריך לשאול את עצמו ולחשוב כי כל שאלה בחקירה הנגדית או התנגדות לשאלה וכל תיקון לתצהיר יובילו לתלונה שתבחן בזכוכית מגדלת של "עולם בלי טעויות" ובלי התחשבות במכלול פרטי העניין, הוא יתקשה לתפקד ולייצג את הציבור ללא מורא ובבטחה. תחושתם של פרקליטים רבים היא שהקמת הנב"מ היא "קו פרשת המים" שיביא לשינוי ה-DNA הפרקליטותי וכי החשש מפני תלונות בגין כל מהלך ובגין כל צעד שיעשה הפרקליט הבודד יוביל לפרקליטות הססנית, חלשה ובירוקרטית.

7. לגוף הנוסף שתוקם אין אח ורע בעולם ואופן הקמתו כמו גם תקצובו ב - 24 תקנים מיום היווסדו אינם דומים לשום גוף אחר שהוקם עד היום במדינת ישראל. מדהים לציין כי באתר המשרד והנב"מ נכתב כך: "עם הקמת הנציבות, בחנה הנב"מ את דרכי פעולתם של גופי ביקורת אחרים בעולם. בחינה זו העלתה כי גופי ביקורת אלה פועלים במתכונות שונות וכי לא קיים גוף בעל מאפיינים דומים לנב"מ. בהשוואה לגופי ביקורת אחרים בישראל, נב"מ אינה גוף ביקורת פנימי ואינה כפופה לחוק הביקורת הפנימית, תשנ"ב - 1992, ואין היא כפופה לחוק

יסוד: מבקר המדינה, תשמ"ח - 1988 ולחוק מבקר המדינה תשי"ח - 1958. כאמור נבתי"מ הוקמה כגוף ביקורת ייעודי ייחודי, שאין כדוגמתו בארץ ובעולם".

במצב חריג זה אין מקום להתגאות! היותו של הגוף חריג ולא כפוף לדברי חקיקה אלה מעידה על הבעייתיות שבו. הסיבה שבמקומות אחרים נוהרו או נמנעו מלהקים גוף במתכונת כזו הוא בדיוק החשש מפגיעה בעובדים שעושים מלאכה חשובה עבור הציבור ונלחמים בפשיעה המאורגנת. אם יאפשרו לעבריינים להפוך מנאשמים למאשימים ויאפשרו לעורכי דין ולסגורים לאיים על פרקליטים בבית המשפט ומחוצה לו ובכך להסיט את הדיון מהעיקר ולהחליש את הפרקליט הבודד, יפגע שלטון החוק ויפגע הציבור כולו.

8. הקמת הגוף במתכונתו הנוכחית היא מיושנת ובלתי מקובלת מטעמים נוספים: מטרתם של תהליכי ביקורת אחרים, הנעשית במנגנון ביקורת מקצועי, איננה עיסוק ב"חיפוש האשמים" אלא התמקדות בבחינה צופה פני עתיד במטרה לחזק תהליכים פנימיים ולשפרם. גישה זו אף נובעת, מהבנה בסיסית כי כל עובד יכול לטעות ולכן התעסקות בחיפוש "האשם" בכל טעות שמתרחשת היא איננה הוגנת, היא מרתיעה ומחלישה והיא אף לא תוביל לתיקון של ממש.

9. הקמת גוף חדש ללא גבולות ובמקום שכבר פועלים גורמים מוסדרים הינה מסוכנת ובלתי אפשרית - לכפל ביקורת יש כמובן השלכות של הרתעת יתר ושל סיכון כפול, אך הסכנה הממשית בהתקיימותה היא עירוב תחומים, בלבול שיטות ושיבוש של הליכים מובנים ומוסדרים. כתוצאה מכך עשוייה להתקיים גם פגיעה במבוקר עצמו. לא רק שהנבתי"מ לא הוסדר ופועל במקום שפועלים מנגנוני ביקורת שהוסדרו בדיון, הרי שאי הסדרה זו מביאה לפגיעה בפרקליטים ולשיבוש. כך למשל, בעת שמנהל המשרד עצמו הליך פנימי משמעותי כנגד עובד, על פי כללים מוסדרים החלים על כלל עובדי המדינה, ומחייבים פרוצדורה והגנות מסויימות. התערבות הנבתי"מ בעיצומו של הליך זה עלולה לפגוע בתקינותו ובהגנות הניתנות במסגרתו. הכלל "כל המרבה הרעה משובח" לא חל בסוגיה רגישה זו.

בתקשי"ר החל על כלל עובדי המדינה הובהר כי אגף חקירות משמעת בנציבות שירות המדינה הוא שמופקד על חקירות המשמעת של כלל עובדי המדינה וכי חוקר משמעת שימונה על ידי נציב שירות המדינה יפעל בתיאום מלא עמו ולפי הנחיותיו. כן הובהר כי "אין להקים במשרד ועדות פנימיות לביהור תלונות וחשדות בדבר עבירות משמעת ועבירות פליליות שעובדי המשרד נחשדו שעברו אותן". נציבות המשמעת הסדירה את אחד הממשקים שבינה לבין המשטרה, בפרט ביחס לביורר תלונות בעניינים שאינם "פליליים מובהקים". קביעת הגורם המתאים לחקירת תלונות במקרים אלה מתבססת, לפי הנחיה מפורטת שפורסמה, על שיקולים שונים.

הנבתי"מ לעומת זאת ביקש לאחרונה לטפל בחשדות למעשים פליליים מובהקים. אף הפרשה האחרונה בעניינה של רות דוד הנחשדת בפלילים מדגימה קושי זה. לאחר מעצרו הראשון של רונאל פיישר וכשידוע שפרקליטת המחוז לשעבר עברה לעבוד עמו, ביקשה תנועת אומץ מהנציבה לברר ולבדוק תיקים בהם פעלה מולו רות דוד כפרקליטת מחוז. דהיינו לבדוק קיומם של קשרים אסורים ובלתי חוקיים. במקום להודיע לפונה כי התלונה איננה נוגעת לה או להפנות אותו למשטרה להגשת תלונה, החלה הנציבות בטיפול בפנייה וביקשה לקבל את רשימת התיקים ואת התיקים עצמם. מעבר לכך שזו היתה יכולה לשבש חקירה סמוייה, ככל שהתקיימה, הרי שמדובר

בחשדות בפלילים שצריכים להיבדק ולהיחקר על ידי הגורם המוסמך בלבד באמצעים המתאימים ובהגנות הנדרשות. פעולה ללא גבולות ובתחומם של אחרים היא מסוכנת מאד.

כשמדובר בתלונות הנוגעות לעבירות פליליות הרי שחוק סדר הדין הפלילי קובע מפורשות כי הסמכות לברר נתונה למשטרת ישראל, לה הוענקו בדין סמכויות מיוחדות. כך גם ביחס לנציב תלונות הציבור, שאף סמכותו הוגדרה והוסדרה לוועדות האתיקה בלשכה שמוסמכות לדון בעניינים אלה.

בראיון שניתן על ידי הנציבה, הילה גרסטל, לביטאון לשכת עורכי הדין, צויין על ידה כי מאז הקמת הנב"מ מבקרת הפנים של המש"מ לא נכנסת לפרקליטות. האם יש בכלל אפשרות כי תופקע האחריות של מבקר הפנים במשרד שתפקידו קבוע בדין, מלבצע ביקורות על הפרקליטות? האם יש אפשרות לבצע את מלאכתו של גורם שסמכותו הוגדרה בהוראות דין מפורשות, במקומו? קביעת ממשקים ברורים נדרשת גם ביחס לתלונות הנוגעות לאופן הטיפול בתיקים משפטיים שהסתיימו.

אף לא יעלה על הדעת שגוף הנב"מ יהפוך למעין ערכאת ערעור של בתי המשפט השונים ובכללם בית המשפט העליון או למשפט חוזר. משהוכרעה סוגיה או אם לצד שכנגד היתה הזדמנות להעלות טענה והוא נמנע מכך, אין הצדקה כי הפרקליט המטפל יידרש פעם נוספת לכל אותן סוגיות רק משום שמי שפסק הדין הוכרע נגדו מבקש להעלותן מחדש.

לסיים,

איננו חוששים מתהליכים המבקשים לשפר במבט צופה פני עתיד את התנהלות הפרקליטות. אלא מתהליך המאפשר הטלת דופי בפרקליט הבודד, הנמצא בחזית בשם שולחיו וצריך לחשוש שכל צעד או החלטה עלולים להביא עליו הליך ביקורת, הכולל מסקנות אישיות. החשש הוא שמנגנון ביקורת ייעודי ישמש גורמים עברייניים לניגוח הפרקליט הבודד ויוביל בשל כך להרתעת פרקליטים רבים ולפגיעה בעבודתם בהגנה על הציבור ובמלחמה בפשיעה. תלונות בגין כל אמירה והחלטה במסגרת ההליך המשפטי ואיומים על הגשת תלונות ישבשו את ניהול ההליך ויקשו על הפרקליטים לבצע את שליחותם.

להקמת מנגנון ביקורת פרטני נוסף כנגד הפרקליט הבודד לא היתה כל הצדקה. פרקליטי המדינה הפועלים כשומרי סף, ניצבים בחזית המאבק בפשיעה ובשמירה על שלטון החוק. מאבק יומיומי, קשה אשר לא אחת גם גובה מהם מחיר אישי יקר ומנוהל על ידם באומץ ובמקצועיות. כעשרה מנגנוני ביקורת קיימים מבקרים ומפקחים על עבודתו של הפרקליט הבודד וכולם ביחד מבטיחים כל תלונה וכל התנהלות אפשרית.

המאבק שמנהל ארגון הפרקליטים איננו מאבק כספי. בתחילתה של הדרך ידענו כי אנו נדרשים להיאבק על זכויות הפרקליטים ועל הגנות שנמנעו מהם אך עם הזמן התחוור לכולנו שלא רק זכויותיו של הפרקליט הבודד במרכז העניין אלא גם חוסנו של שלטון החוק ועל יכולתו של הפרקליט להלחם בפשיעה. אומץ ליבו ותעוזתו של הפרקליט המטפל, לעתים בתיקים סבוכים ומורכבים המצריכים התמודדויות ועימותים יומיומיים בבתי המשפט ומחוצה להם, הינם חלק בלתי נפרד מיכולתו להגן על הציבור.